

Aan:
mevrouw M. Bakker en
de heren P.A. Zwiers en H. Loof

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 19 december 2018

Ons kenmerk 51/5.4/2018002725

Behandeld door de heer A.J. van Harten (0592) 36 52 30

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde over bodemdaling.

Geachte heren Zwiers en Loof en mevrouw Bakker,

In uw brief van 26 november 2018 stelde u een aantal vragen over bodemdaling. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Deelt u de zorg van de PvdA-fractie dat gaswinning en grondwateronttrekking de bodemdaling in Drenthe versterkt?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord 1

Nee, want die oorzaken zijn óf beperkt óf niet aan de orde. Uit de bodemdalingskaart blijkt dat de bodemdaling (ondiep) door afbraak van veengrond in Drenthe een sterk lokaal karakter heeft. Die bodemdaling in veengebieden wordt veroorzaakt door ontwatering, dus door peilbeheer en drainage, en niet door grondwateronttrekking voor beregening. Grondwaterputten liggen vrijwel niet in de nabijheid van veengebieden. Gaswinning is lokaal ook een oorzaak van bodemdaling (diep). Wij constateren dat de bodemdaling in Drenthe in totaliteit gering is. Het voorkomen van bodemdaling en van negatieve gevolgen daarvan heeft onze aandacht.

Vraag 2

Afgelopen zomer is er veel grondwater en oppervlaktewater gebruikt. Ziet u dit als een gewenste situatie?

Zo nee, kunt u aangeven hoe u hier in de toekomst mee om wil gaan?

Antwoord 2

Het optimaal gebruik maken van wateraanvoer helpt het voorkomen van landbouwschade. Grondwatergebruik voor beregening kan negatief effect hebben in randzones van natuurgebieden. Over de afspraken daarover met onze partners hebben wij u geïnformeerd in onze brief van 16 december 2015.

Vraag 3

Kunt u aangeven wat de structurele effecten zijn op de bodem wanneer er zo intensief gebruik wordt gemaakt van het grondwater als afgelopen zomer?

Antwoord 3

De grondwaterstand zal zich herstellen tot het normale niveau. Normaal gesproken gebeurt dat gedurende het winterseizoen. Dit jaar is echter uitzonderlijk droog en wij verwachten dat het herstel bij voldoende neerslag een extra jaar in beslag zal nemen. Door klimaatverandering zullen dit soort droge zomers met een grote vraag naar grondwater vaker voorkomen. Tegelijkertijd voorspellen de klimaatmodellen gemiddeld 10% extra neerslag per jaar. Deze extra neerslag valt met name in de winter en het voorjaar. In veengebieden is er structureel afbraak van veen door oxidatie als gevolg van ontwatering en van verdamping en neerslaggebrek bij droogte. Er is geen extra afbraak als structureel effect van grondwateronttrekking. Structurele effecten van grondwateronttrekking op de bodem zijn niet te verwachten.

Vraag 4

De gaswinning in Zuidwest-Drenthe en Noord-Drenthe versterkt de bodemdaling. Dit kan effecten hebben op woningen. Bent u bereid dit nogmaals bij de minister onder de aandacht te brengen, met daarbij meenemend het onderzoek van NCG?

Antwoord 4

Schade aan woningen kan ontstaan door het trillen van de bodem als gevolg van aardgaswinning. Bodemdaling als gevolg van die winning vindt gelijkmatig plaats, zodat schade aan woningen hierdoor niet is te verwachten. Wij zien om die reden geen aanleiding extra aandacht van de minister te vragen.

Vraag 5

Ziet u juridische discussie ontstaan voor woningeigenaren wanneer door verdroging of delfstoffenwinning schade ontstaat aan hun woning?

Kunt u aangeven wat voor gevolgen dit kan hebben voor inwoners van de provincie Drenthe?

Antwoord 5

Schademeldingen als gevolg van gaswinning hebben tot diverse juridische procedures geleid. Een probleem is het vaststellen van oorzakelijk verband. Wij zetten ons in voor een nieuwe goede regeling en wij verwachten die het komende jaar. Schade aan woningen als gevolg van lage grondwaterstanden komt in Drenthe beperkt voor en heeft vaak een lokale oorzaak, zoals grondwateronttrekking bij bronbemaling voor grondwerkzaamheden. Dergelijke schade wordt goed afgehandeld op basis van de Waterwet, omdat wij claims voorleggen aan de Adviescommissie Schade Grondwater en de veroorzaker verplicht is de schade te vergoeden op basis van dat advies. Schade aan woningen als gevolg van lage grondwaterstand door extreme droogte is de verantwoordelijkheid van de eigenaar van het perceel.

Vraag 6

Wilhelminaoord, waar de bodemdaling het meest optreedt, is een belangrijk onderdeel van het (toekomstige) Unesco Werelderfgoed.

Kunt u aangeven welke effecten en risico's er zijn door de effecten van de bodemdaling?

Antwoord 6

Zie ook antwoord 4. Wij verwachten geen risico's door die bodemdaling.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

km/coll

, voorzitter

PvdA STATENFRACTIE DRENTHÉ

Aan de voorzitter van Gedeputeerde Staten in de provincie Drenthe
Mevr. J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC ASSEN

2e Exloërmond, 26 november 2018

Betreft: Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van Orde betreffende bodemdaling

Geachte voorzitter,

Het Nederlands Centrum voor Geodesie en Geo-Informatica (NCG) heeft dinsdag 20 november nieuwe bodemdalingskaarten van Nederland gepresenteerd. Daaruit blijkt dat de bodemdaling aanzienlijk sneller gaat dan verwacht. Vooral in veen- en kleigebieden speelt het probleem, waarbij in Drenthe de omgeving Emmen, regio Nieuwlande en het gebied rond Wilhelminaoord de sterkste bodemdaling gaat kennen de komende tijd. Volgens de onderzoekers wordt de versnelde bodemverzakking onder meer veroorzaakt door de relatief warme zomers, waardoor veenbodems meer uitdrogen. Ook delfstoffenwinning speelt een rol.

Afgelopen zomer was de droogte extreem. Om oogsten (gedeeltelijk) te redden, is er onder andere gebruik gemaakt van grondwater om gewassen te beregenen. Hier is veel gebruik van gemaakt, waardoor er meer dan andere jaren oppervlaktewater en grondwater is gebruikt. De langdurige effecten op het grondwaterpeil zijn onduidelijk.

Daarnaast werd afgelopen week bekend dat de minister toestemming heeft gegeven voor verhoogde gaswinning in met name de kop van Drenthe. Ook dit zal, los van andere ongewenste effecten, effect hebben op de bodem.

De PvdA heeft over deze kwestie de volgende vragen:

1. Deelt u de zorg van de PvdA-fractie dat gaswinning en grondwateronttrekking de bodemdaling in Drenthe versterkt?
Zo nee, waarom niet?

2. Afgelopen zomer is er veel grondwater en oppervlaktewater gebruikt. Ziet u dit als een gewenste situatie?
Zo nee, kunt u aangeven hoe u hier in de toekomst mee om wil gaan?
3. Kunt u aangeven wat de structurele effecten zijn op de bodem wanneer er zo intensief gebruik wordt gemaakt van het grondwater als afgelopen zomer?
4. De gaswinning in Zuidwest-Drenthe en Noord-Drenthe versterkt de bodemdaling. Dit kan effecten hebben op woningen. Bent u bereid dit nogmaals bij de minister onder de aandacht te brengen, met daarbij meenemend het onderzoek van NCG?
5. Ziet u juridische discussie ontstaan voor woningeigenaren wanneer door verdroging of delfstoffenwinning schade ontstaat aan hun woning? Kunt u aangeven wat voor gevolgen dit kan hebben voor inwoners van de provincie Drenthe?
6. Wilhelminaord, waar de bodemdaling het meest optreedt, is een belangrijk onderdeel van het (toekomstige) Unesco Werelderfgoed.
Kunt u aangeven welke effecten en risico's er zijn door de effecten van de bodemdaling?

Namens de fractie van de PvdA,

Peter Zwiars

Maike Bakker

Hendrikus Loof